Samen Duurzaam Vooruit

Coalitieakkoord 2022-2026

VDG - CDA - VVD - GroenLinks

Inhoudsopgave

Samen Duurzaam Vooruit	2
Kracht en vertrouwen samen versterken	4
Meedoen	8
Ondersteunen	12
Samenleven	16
Economie	20
Wonen en Mobiliteit	24
Klimaat en Energie	28
Degelijk financieel beleid in onzekere tijden	32
Portefeuilleverdeling	36

Samen Duurzaam Vooruit

Met trots presenteren VDG, CDA, VVD en GroenLinks hierbij ons coalitieakkoord. In dit akkoord vindt u de hoofdlijnen van onze richting voor de komende jaren. Niet te gedetailleerd, zodat we mee kunnen bewegen met nu nog onzekere ontwikkelingen zoals verslechtering van de economie of effecten van oorlog in Oekraïne. En zodat er ruimte blijft om binnen de gemeenteraad samen met andere partijen tot een nadere invulling te komen.

Met kracht vooruit

De gemeente Oss staat voor een stevige uitdaging. Er zijn de afgelopen jaren een aantal strategische lijnen geformuleerd die nu verder uitgevoerd moeten worden. Grote veranderingen zijn in gang gezet in het centrum met onder andere het Walkwartier en de Raadhuislaan. De nieuwe wijk Amsteleind staat in de steigers; datzelfde geldt voor de duurzame polder. Het lange termijnperspectief op de spoorzone getuigt van nog meer ambitie; innovatieve kansen zien we nadrukkelijk in speerpunten als het Pivot park. In het sociale domein zijn eveneens duidelijke lijnen uitgezet en ook hier is er in de uitwerking veel te doen. We gaan een volgende fase in met de proeftuin Ruwaard. Vanuit dit inzicht willen we nu vooral de uitvoering ter hand nemen van al deze uitdagende plannen. Met kracht vooruit dus. Daar past een gemeentelijke 100.000plus organisatie bij, in denken en doen, die in staat is om de plannen te vertalen naar resultaat.

Verduurzamen

De grote aanvullende uitdaging zit in de verduurzaming van onze samenleving. Naast duurzame energieopwekking moeten we voorbereid zijn op de negatieve neveneffecten van de klimaatverandering. Daarom staat klimaatadaptatie en energietransitie prominent op de agenda van de nieuwe coalitie. Verduurzamen is meer dan klimaat en energie alleen. We zien dat diverse economische sectoren voorsorteren op nieuwe verdienmodellen. En in de samenleving vinden zodanige veranderingen plaats dat ook zorg en welzijn moeten veranderen naar meer toekomstgerichte vormen. De verduurzaming van economie en maatschappij wil deze coalitie nadrukkelijk aanpakken. We zien hierin kansen om de gemeente Oss meer toekomstgericht, leefbaar en sociaal te maken.

Samenhang

Al deze uitdagingen hangen meer dan ooit met elkaar samen; daarom zal binnen het college de integrale aanpak centraal staan. Minder kijken naar de portefeuillegrenzen van elke bestuurder en meer naar de overlappende problematiek. Deze uitdagingen pakken we samen met onze partners en de regio op. Waar nodig passen we onze interne werkwijze aan. Daarbij houden we nadrukkelijk rekening met de inbreng van onze inwoners. We willen het vertrouwen van die inwoners in het lokale bestuur versterken door meer in contact te komen en te staan met de samenleving.

Leeswijzer

Zoals aangegeven gaat dit coalitieakkoord in op de hoofdthema's die in onze gemeente spelen. Per hoofdthema formuleren we kort onze ambitie, gevolgd door een aantal speerpunten. We eindigen met de portefeuilleverdeling.

Oss, 19 mei 2022

Kracht en vertrouwen samen versterken

De gemeente Oss ontwikkelt zich de komende jaren tot een stevige middelgrote woon- en werkgemeente. We profiteren van de aantrekkingskracht van wonen in een stad of dorp met aansprekende voorzieningen, gecombineerd met een prachtig buitengebied. Daar past een andere manier van werken bij. Krachtiger, vanuit de wens van de samenleving, in netwerken die belangrijk zijn voor de Osse ambities om onze lange termijndoelstellingen te behalen. Daarnaast willen we het vertrouwen van de inwoners in het lokaal bestuur versterken. We zien de lage opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen als een belangrijk signaal. Belangrijke kernwaarden voor ons als bestuur zijn: zichtbaar, betrouwbaar en realistisch. Doen wat je zegt en zeggen wat je doet!

In verbinding met de samenleving

Onze ambitie:

We zien onze rol als gemeente steeds meer verschuiven van de bepalende overheid naar de overheid die luistert en handelt vanuit het initiatief in de maatschappij. We zetten in op deze kracht van de samenleving. Door te sturen op hoofdlijnen geven we ruimte aan het maatschappelijke initiatief. We verliezen hierbij niet uit het oog dat iedereen mee moet kunnen doen. Hierin hebben we als gemeente soms een ondersteunende rol. In het kader van het algemeen belang moet de gemeentelijke overheid soms besluiten nemen waar niet iedereen het mee eens is. Deze besluiten komen tot stand na een zorgvuldige belangenafweging en zijn altijd uitlegbaar.

Onze speerpunten:

- We blijven in gesprek met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Door hen uit te nodigen, maar ook door de wijken en dorpen in te gaan. Dit om goed te weten wat er leeft;
- We stellen een gemeentebreed participatiebeleid op. Hierin komt de doorontwikkeling naar een overheid, die meer handelt vanuit het initiatief uit de samenleving, goed tot zijn recht.
- We zetten inwonerpeilingen vaker in als instrument om inwoners direct te betrekken bij ontwikkelingen op thema's of in de wijken en dorpen.
- We kijken naar de rol van wijk- en dorpsraden en passen daarin maatwerk toe. Daar waar mogelijk versterken we hen door meer financiële ruimte voor initiatieven uit wijk of dorp.
- We willen het initiatief vanuit de samenleving meer stimuleren met ontwikkelbudgetten.

Sterke positie en profilering in Noord-Brabant en richting het Rijk

Onze ambitie:

Een 100.000plus gemeente beschikt over een goede samenwerking met de regio, provincie en rijk. Dat is belangrijk om de steeds grotere maatschappelijke opgaven te realiseren. Denk maar aan onze ambities voor woningbouw en mobiliteit. Dit vergt behendig op de agenda zetten van Osse thema's bij andere organisaties. Maar ook afspraken maken met deze organisaties of samenwerkingsverbanden. Het is daarbij geven en nemen. Gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie trekken hierin nauw samen op. We gaan samen gerichter netwerken voor een effectieve lobby op onze Osse ambities. En we willen binnen de regio een serieuze trekker zijn om Noordoost-Brabant als geheel sterker te maken.

Onze speerpunten:

- Onze bestuurders en ambtenaren nemen deel aan relevante netwerken om Osse ambities waar te maken;
- We zijn actief in- en voor de regio. Daar waar nodig trekken wij de kar voor Noordoost-Brabant.
- Door meer focus aan te brengen versterken we de lobby-agenda. Die ligt bij onze ambities op het gebied van duurzaamheid, woningbouw, economie, mobiliteit én passende en betaalbare zorg.

De gemeenteraad in positie

Onze ambitie:

Een randvoorwaarde om het bovenstaande goed uit te kunnen voeren, is een heldere lange termijn koers. Deze vloeit onder andere voort uit de hoofdlijnen van dit coalitieakkoord en werken we verder uit in de Osse Omgevingsvisie, die we periodiek actualiseren. Dat betekent voor de gemeenteraad dat deze meer met hoofdlijnen en strategie bezig is en vroegtijdig aansluit bij de beleidsrichting.

Onze speerpunten:

- We stellen in 2024, op basis van de drie gebiedsvisies, een Osse Omgevingsvisie op.
- We gaan samen met de gemeenteraad aan de slag met een meerjarige raadsagenda. Deze agenda geeft ons helderheid over belangrijke momenten van besluitvorming. Zo zetten we gemeenteraad en bestuur tijdig in positie.
- Bij de start van belangrijke besluitvormingsprocessen gaan we als gemeenteraad meer open in gesprek over onze ambities en over kaders en uitgangspunten die daar bij horen.
- We betrekken de gemeenteraad meer bij regionale samenwerking en bij onze lobby-dossiers.

Een sterke en dienstverlenende organisatie

Onze ambitie:

Bij onze ambities hoort een organisatie die open staat voor initiatieven en innovatie, ruimte geeft en durft los te laten. Het is ook een organisatie die de gemeente Oss, in samenspel met ons bestuur, positioneert in verschillende netwerken. En die er voor zorgt dat onze belangen in deze netwerken tijdig en op een goede manier naar voren komen om ambities beter waar te maken.

We zijn ook een dienstverlenende organisatie. Een steeds groter deel van ons leven en werk verloopt digitaal. Ook de dienstverlening van onze gemeente. Onze inwoners en ondernemers geven steeds vaker de voorkeur aan het digitale kanaal. Digitalisering en robotisering, aangevuld met data gestuurd werken, helpt ons sneller en effectiever te werken en betere dienstverlening te bieden. Ook voor mensen die niet digitaal behendig zijn, zorgen wij voor goede mogelijkheden.

Onze speerpunten:

- We richten onze organisatie kwalitatief en kwantitatief zo in dat we de korte én lange termijnkoers kunnen waarmaken. Als het nodig is vraagt de organisatie aan de gemeenteraad vroegtijdig om keuzes, als afweging voor de haalbaarheid van onze ambities.

- We willen dat onze organisatie, in samenspel met bestuur, meer strategisch opereert in netwerken. Hiervoor stellen we een lobbyagenda op die is afgeleid van de langere termijnkoers.
- We willen een houding van de organisatie die gebaseerd is op ‘Ja mits..’. Respons op ideeën en voorstellen van inwoners is snel en eenduidig. We werken daarbij meer ‘volgens de bedoeling’ en minder vanuit regels en voorschriften.
- We ontwikkelen de organisatie door naar een data gedreven organisatie.
- We gaan veilig om met informatie over inwoners en zijn duidelijk voor welk doel informatie wordt gebruikt.

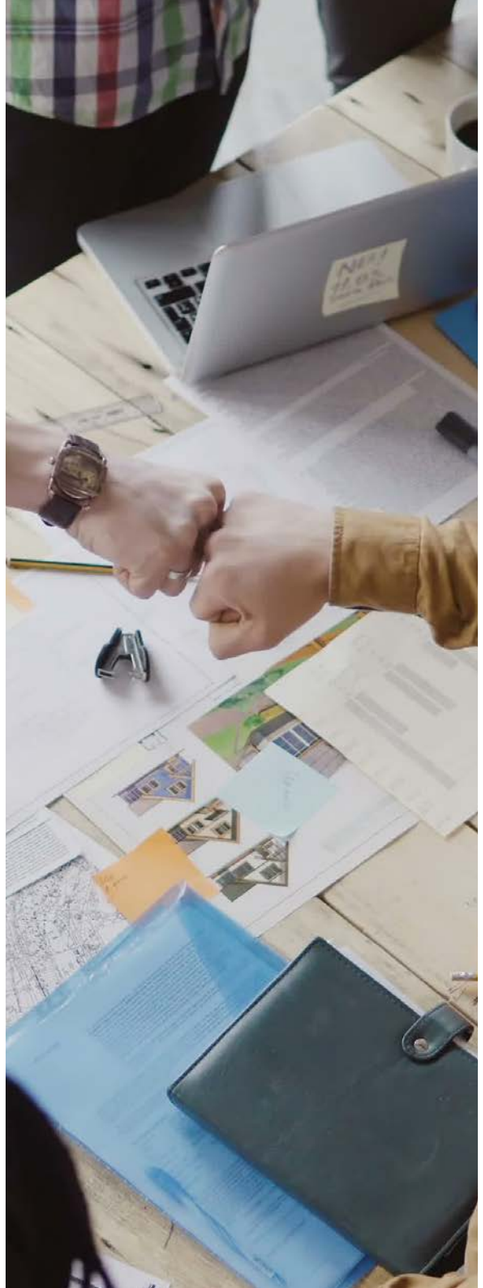

Meedoen

Wij zetten in op een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan doen, ongeacht je talent of beperking. In een inclusieve samenleving luisteren we met respect naar elkaar en vinden samen een oplossing voor problemen. Om de beweging naar de inclusieve samenleving verder te stimuleren, richten we onze acties op drie onderwerpen: werk, kansengelijkheid en armoede. Het huidige beleid op deze onderwerpen is succesvol. We bouwen op dit fundament verder. Daarbij willen we ook rekening houden met en inspelen op, een economie die mogelijk afkoelt. We gaan in ons beleid uit van vertrouwen, maar misbruik van sociale voorzieningen pakken we aan.

Arbeidsparticipatie

Onze ambitie:

Het hebben van werk brengt inwoners onder de mensen en zorgt voor structuur en inkomen. Hierdoor kunnen zij volwaardig meedoen met de samenleving. Lukt het niet om te werken, dan zoeken we samen naar andere mogelijkheden om de samenleving. We handelen hierbij vanuit vertrouwen en kijken creatief naar wat kan.

Onze speerpunten:

- Via landelijke en regionale netwerken beïnvloeden we de herziening van de participatiewet. Voor een deel van onze inwoners in de bijstand betekent dit een verschuiving van activiteiten gericht op ‘werk’ naar activiteiten gericht op ‘meedoen in de samenleving’.
- We zetten in op behoud van ons sociaal ontwikkelbedrijf IBN.
- We blijven nadrukkelijk investeren in scholing. ‘Een leven lang leren’ blijft het motto om de kans op duurzame inzetbaarheid voor arbeidsmarkt te vergroten. We zien hier ook een nadrukkelijke rol van werkgevers in de gemeente Oss.
- We gaan in gesprek met bedrijven over wat zij extra nodig hebben om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te begeleiden bij het werk. Een jobcoach speciaal voor het MKB is een mogelijke oplossing.
- We willen meer maatschappelijk verantwoord aanbesteden en letten met ons inkoopbeleid meer op de effecten voor de lokale economie, het milieu en op sociale aspecten.

Kansengelijkheid

Onze ambitie:

Wij streven ernaar dat inwoners met nagenoeg dezelfde talenten evenveel kans maken op de ontwikkeling van dit talent. Helaas is kansenongelijkheid op veel terreinen zichtbaar. Op de woningmarkt, de arbeidsmarkt, in koopkracht, enzovoort. Wij zien het onderwijs als een belangrijke motor om kansengelijkheid te bevorderen: ook op school willen we dat iedereen mee kan doen.

Onze speerpunten:

- We zetten in op inclusief onderwijs samen met de scholen. We stimuleren om het speciaal onderwijs dichtbij het reguliere onderwijs te organiseren, zodat kinderen dichter bij huis onderwijs krijgen.
- De talentencampus is een belangrijke spil voor de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt. We zetten in op versterking van het netwerk tussen het middelbaar beroepsonderwijs en het bedrijfsleven.
- We zorgen voor gratis taalonderwijs voor volwassenen, arbeidsmigranten en statushouders die dit niet zelf kunnen betalen.
- Voor discriminatie, pesten of intimidatie is geen plaats in de gemeente Oss. We gaan samen met onze partners in gesprek over beleid om discrimi-

natie, pesten of intimidatie in elke vorm tegen te gaan. Daarbij heeft de gemeentelijke organisatie een duidelijke voorbeeldfunctie.

Armoede en schulden

Onze ambitie

Bij steeds meer mensen staat de bestaanszekerheid onder druk. Volgens cijfers van het NIBUD kampt 1 op de 5 mensen met betalingsproblemen. Geldzorgen leiden tot stress en beïnvloeden zo iemands gedrag. Het kan leiden tot verminderde gezondheid, uitsluiting en andere problemen. Met alle nadelige gevolgen van dien. Wij willen problemen door schulden voorkomen en verminderen. In onze aanpak laten we de regie bij de inwoner.

Onze speerpunten:

- We willen dat meer inwoners gebruik maken van de mogelijkheden van ons armoedebeleid en onderzoeken of we specifieke doelgroepen beter kunnen ondersteunen.
- We zetten extra in op hulp bij geldzaken, energiebesparing en het goed gebruik van aanvullende zorgverzekering AZOSS.
- We zetten stevig in op voorkomen van schulden door vroeg signalering en budgetcoaching.
- We starten pilotprojecten voor het opkopen van schulden en het verstrekken van saneringskredieten bij volwassenen en jongeren.
- We ontwikkelen schuldhulpverlening voor ondernemers.

Ondersteunen

Voor de Wmo en de jeugdhulp bouwen we voort op de huidige beleidslijnen. Soms kunnen inwoners zich niet zelf of met hulp van hun omgeving redden. We zoeken dan samen met de inwoner naar oplossingen. Dit doen we integraal, vanuit verschillende vakgebieden: werk en inkomen, welzijn, zorg, veiligheid en schuldhulpverlening. We werken ook intensief samen met andere partners, bijvoorbeeld huisartsen. De focus ligt op passende ondersteuning voor onze inwoners. Liefst licht en praktisch in de eigen leefomgeving, zwaarder en specialistisch als dat nodig is. Regels zijn vooral ondersteunend en niet leidend. Met als doel verdere transformatie van het sociaal domein en kostenbeheersing in de toekomst.

Wmo

Onze ambitie:

We willen dat mensen zoveel mogelijk in staat zijn om, met hulp uit hun omgeving, zelfstandig te wonen en goed mee te doen met de samenleving. De focus ligt op passende ondersteuning voor iedere inwoner, de kwaliteit van geleverde ondersteuning verbeteren en het versterken van het kostenbewustzijn. We maken keuzes over wat hoort bij de Wmo en de mogelijkheden om te normaliseren. Ondersteuning moet komen waar deze het hardste nodig is.

Onze speerpunten:

- Krapte op de arbeidsmarkt én de beperkte budgetten vragen om keuzes. In 2023 willen we hiervoor kaders vaststellen, waarbij we kiezen voor een goede balans tussen curatieve zorg en preventieve zorg.
- We zetten in op andere vormen van ondersteuning en dagbesteding. We maken gebruik van voorzieningen in de wijk, dichtbij mensen. We ontwikkelen instrumenten om laagdrempelig ontmoeten in de buurt beter mogelijk te maken.
- Om de kwaliteit van zorgaanbieders te verhogen, maken we met minder zorgaanbieders vaste afspraken. We willen stoppen met het zogenaamde open house – inkoopsysteem. Hierover gaan we in gesprek met gemeenten in de regio met wie we samenwerken.
- We zoeken naar innovatieve vormen van ondersteuning die ons zorglandschap verrijken en een bijdrage leveren aan thuis- en gezinsgerichte hulp. Bijvoorbeeld met inzet van domotica.
- Voor inwoners met opeenstapeling van persoonlijke problemen zetten we in op brede samenwerking met partners in Oss. We beoordelen samen wie van de partners de leiding neemt in een situatie. Dat is niet altijd de gemeente.
- We zien knelpunten in het stelsel van Zorg & Veiligheid. De beschikbaarheid van bedden in instellingen is te laag. Ondersteuning is vaker ambulant. Dat vraagt om meer specialistische ondersteuning vanuit gemeenten. We zetten landelijke lobby in om hier iets aan te doen.
- We gebruiken de ontwikkelagenda Zorg & Veiligheid om knelpunten op te pakken en zo de samenwerking tussen de domeinen te bevorderen.
- We investeren in meer bekendheid over ondersteuning voor mantelzorgers, zoals respijtzorg om hen te helpen bij hun zware taak.
- We zetten in op positieve gezondheid en investeren onder andere in sport en bewegen en het verbeteren van de fysieke leefomgeving. Hier ligt een sterke verbinding met samenleven.

Jeugdhulp

Onze ambitie:

Ons uitgangspunt is om te zorgen voor passende jeugdhulp voor de meest kwetsbare jeugdigen en hun gezin. We streven naar jeugdhulp die past bij de problematiek en die zo dichtbij mogelijk wordt ingezet. Wij geven de transformatie vorm door meer gezinsgerichte hulpverlening, meer ambulante zorg in de omgeving van de jeugdige en een betere overgang van ondersteuning tussen 18- en 18+.
Mede door de krapte op de arbeidsmarkt zien we onwenselijke wachtlijsten ontstaan. Daarom moeten we keuzes maken. Ook kostenbeheersing en betaalbaarheid van de zorg zijn blijvende aandachtspunten. Deze kwesties spelen in iedere gemeente. Wij werken hierbij nauw samen met landelijke overlegorganen (G40, VNG).

Onze speerpunten:

- We maken keuzes over de reikwijdte van de Jeugdhulp en de mogelijkheden om te normaliseren. Ondersteuning moet komen waar deze het hardste nodig is. In 2023 stellen we kaders op vanuit de volgende uitgangspunten: focus op meest zware vorm van ondersteuning én kiezen voor curatieve zorg boven preventieve zorg.
- We gaan verder met de lokale ontwikkelagenda Jeugdhulp.
- We voeren een stevige (landelijke) lobby voor voldoende budget voor de uitvoering van jeugdhulp, inclusief de vormgeving van de landelijke hervormingsagenda Jeugd.
- We zoeken naar nieuwe innovatieve vormen die ons zorglandschap verrijken en een bijdrage leveren aan thuis- en gezinsgerichte hulp.
- We onderzoeken met jeugdhulporganisaties naar een gezamenlijke aanpak van het arbeidsmarktvraagstuk.

Samenleven

Een goed functionerende woon- en leefomgeving beschikt over goede (wijk) voorzieningen, een aantrekkelijke groene openbare ruimte en een breed sport- en cultuuraanbod. Door hierin te investeren, stimuleren we een gemeenschap waarin iedereen mee kan doen en inwoners elkaar een handje helpen in het leven. Ook leidt dit ertoe dat inwoners meer in beweging komen en gezonder gaan leven. Dat kan de druk op ondersteunende zorg verminderen. Je thuis en veilig voelen in je buurt is van wezenlijk belang. De druk op de woon- en leefomgeving neemt de laatste jaren toe. Dat vraagt extra aandacht.

Ontmoeten

Onze ambitie:

Ontmoeten start bij mensen. Bij mensen die iets samen willen doen, bij mensen die ontmoeten nodig hebben en bij mensen die zich hiervoor willen inzetten. Een gebouw is belangrijk als plek om te ontmoeten, recreëren en leren. Een eigentijdse en laagdrempelige voorziening waar altijd iets te doen is en die voor elke (leeftijds)groep iets te bieden heeft. Spontane ontmoeting vindt ook buiten plaats, in de openbare ruimte. In een groene wijk, dorp of andere plek waar bewoners samen kunnen wandelen, fietsen, rustig op een bankje een praatje maken of op een andere manier ontspannen.

Onze speerpunten:

- We zetten in op het versterken van laagdrempelig ontmoeten. We willen meer algemene vrij toegankelijke voorzieningen in wijken en kernen zoals wijk- en dorpshuizen. Het gaat om plekken waar mensen elkaar ontmoeten, mensen er voor elkaar zijn, ondersteund door vrijwilligers en met op de achtergrond professionele begeleiding als dat nodig is.
- We geven voorrang aan de voorzieningen voor ontmoeten in Macharen, Herpen, Ravenstein, Ussen en Oss Zuid.
- We kijken vooral naar de maatschappelijke meerwaarde van wijk- en dorpshuizen. We ontwikkelen hiervoor een kader dat antwoord geeft op de vraag: ‘wat verstaan wij onder maatschappelijke meerwaarde en wat mag dit kosten?’
- De openbare ruimte richten we in om spontane ontmoetingen te stimuleren.

Verenigingen

Onze ambitie:

Verenigingen zijn belangrijk voor de sociale ontmoeting tussen mensen. Vanuit verenigingen ontstaan contacten, een netwerk waarop mensen kunnen terugvallen als er hulp nodig is. Vrijwilligers maken een vereniging mogelijk. We zien de laatste jaren dat het voor verenigingen steeds moeilijker is om deze vrijwilligers te werven en voor langere tijd actief te houden voor de club. Dit maakt het goed functioneren van een vereniging moeilijker. Wij vinden een divers en breed verenigingsleven belangrijk voor een goed draaiende samenleving en hebben oog voor deze ontwikkeling.

Onze speerpunten:

- We gaan met verenigingen in gesprek over ‘binding van vrijwilligers’ en zoeken naar nieuwe manieren voor waardering van deze vrijwilligers.
- We richten een breed vrijwilligersloket in.

Sport

Onze ambitie:

Sport is een belangrijke plek voor ontmoeting en draagt bij aan gezondheid. Onze ambitie uit het Osse sportakkoord ‘iedere Ossenaar gaat meer bewegen

voor een gezond leven' is leidend. Samen met sportaanbieders, maatschappelijke partners en buurtbewoners bouwen we aan de vitale vereniging, een plek waar buurtbewoners samenkomen en waar het hele jaar door activiteiten zijn. De vereniging als spil in het maatschappelijke speelveld. Dit vinden wij een belangrijke ontwikkeling.

Onze speerpunten:

- We nemen een definitief besluit over nieuwbouw van het Golfbad en zorgen voor de realisatie hiervan.
- We gaan meer sportgelegenheden in de openbare ruimte maken. Het initiatief voor het Urban Oxx Park is een goed voorbeeld dat we omarmen.
- We zetten in op gemengd gebruik van bestaande accommodaties en streven naar meer open sportparken.
- We gaan door met onze aanpak 'vitale verenigingen' en zetten in op goede samenwerking tussen verenigingen en welzijns- en zorgorganisaties.

Cultuur

Onze ambitie

Cultuur is een belangrijke drager van de gemeenschap. We zetten dan ook in op behoud en versterken van onze cultuurkwaliteit. Onze infrastructuur is goed, mensen weten het cultuuraanbod goed te benutten. Een breed cultuuraanbod, waarin iedereen tot zijn recht komt, versterkt de gemeenschap.

Onze speerpunten:

- We nemen deze bestuursperiode een besluit over de toekomstige huisvesting van de Lievekamp en de Muzelinck.
- We bouwen het Warenhuis in plan Walkwartier en dragen samen met bibliotheek en stadsarchief zorg voor een goede programmering met veel aandacht voor ontmoeten.
- Via het cultuurfonds blijven we nieuwe initiatieven promoten. Zo vergroten we de verbinding tussen professionele cultuurorganisaties en amateurverenigingen.
- Het museum Jan Cunen heeft voor ons grote culturele waarde. We voeren een onderzoek uit naar de kwaliteit en toekomstbestendigheid van de huisvesting van het museum.
- We doen onderzoek naar een opwaardering van het openluchttheater Hoessenbosch.
- We gaan door met de verkoop van het gebouw de Groene Engel. In de verkoop is bedongen dat het cultuurpodium blijft bestaan.
- We faciliteren en denken mee over het brede cultuuraanbod in buurten en wijken. Denk hierbij ook aan kermis, carnaval en buurt- en wijkfeesten.
- We faciliteren en denken mee bij de realisatie van carnaval bouwloodsen. Als dat nodig is, stellen we hiervoor extra geld beschikbaar.

Erfgoed

Onze ambitie:

Erfgoed houden we (be)leefbaar, met een goede rolverdeling tussen ons en de eigenaren van het erfgoed. De beleidsvisie erfgoed is actueel. We zetten vooral accenten in de uitvoering.

Onze speerpunten:

- We maken jaarlijks een uitvoeringsprogramma rondom erfgoed. We zijn scherp op mogelijke kansen die voortkomen uit landelijke en/of provinciale regelingen op het gebied van erfgoed.
- De vijf actielijnen uit onze erfgoedvisie: 'beschermen, beheren, behouden, beleven en betrekken' zijn leidend voor het uitvoeringsprogramma.

Veiligheid

Onze ambitie:

Veiligheid is een belangrijke randvoorwaarde voor een samenleving waarin mensen zich thuis en geborgen voelen. Veiligheid komt in het gedrang als er geen halt wordt geroepen aan ontwikkelingen als criminaliteit, ondermijning, illegale huisvesting van arbeidsmigranten, onveilige woonomgeving (bijvoorbeeld door beperkte straatverlichting), cybercriminaliteit en radicalisering. Alleen samen kunnen we dit oppakken. Binnen de gemeente vanuit de onderdelen toezicht & handhaving, zorg & welzijn, wijkcoördinatoren, wonen enzovoort. En nadrukkelijk ook met onze externe partners, zoals Veiligheidsregio Brabant Noord, Ons Welzijn, Veilig Thuis, RIEC, politie. Alleen met een goede afstemming in de keten kunnen we succesvol zijn.

Onze speerpunten:

- We stellen jaarlijks een nieuw integraal veiligheidsbeleid vast. We voeren nadrukkelijk het gesprek over op welke onderdelen van veiligheid we kunnen versterken en op welke niet. Dat gaat zowel over kleine ergernissen als over criminaliteit met grote gevolgen.
- We voeren tegelijkertijd het gesprek over de prioriteiten van het handhavingsplan, afgestemd op de prioriteiten uit het integrale veiligheidsbeleid. We zetten in op versterking van onze handhavingscapaciteit in kwaliteit en kwantiteit.
- We willen extra aandacht voor mogelijkheden om Bibob breder in te zetten, met zo min mogelijke vertraging voor belanghebbenden. Ook zien we een noodzaak voor meer preventieve aandacht voor cybercriminaliteit.
- We continueren de inzet van de straatcoaches en ondersteunen initiatieven voor buurtpreventie.
- We blijven aandacht houden voor het programma bewustwording drugsgebruik via de GGD.
- We volgen de effecten van het vastgestelde afvalbeleid en sturen bij op mogelijke negatieve effecten. Eind 2022 evalueren we het nieuwe afvalbeleid.

Economie

De gemeente Oss kent een gevarieerde economische bedrijvigheid, die zichtbaar is op bedrijventerreinen, in stadcentra, wijken, dorpen en ons buitengebied. De brede variatie in ons midden- en kleinbedrijf maakt ons minder kwetsbaar bij schommelingen en in crisissituaties. We willen de gemeente Oss ontwikkelen tot een moderne maakstad en profileren ons als dé pharmastad van Nederland. We streven er naar dat het aantal arbeidsplaatsen in balans is met de omvang van onze beroepsbevolking. We stimuleren dit door meer te focussen op de samenhang van wonen, werken en mobiliteit. Leidend blijft de economische strategienota 2021-2025 waarin de zes ambities staan voor duurzame innovatie en toekomstige werkgelegenheid. Een belangrijk uitgangspunt is dat we niet alleen economische groei nastreven, maar ook brede welvaart. Oftewel een goede balans tussen economische groei, gezondheid, onderwijs, duurzaamheid en leefbaarheid.

Ruimte voor bedrijven

Onze ambitie:

We willen ruimte voor werkgelegenheid en ondernemerschap. Dit doen we door bedrijventerreinen aan te leggen en door bestaande bedrijventerreinen te herstructureren. Zo kunnen we onze vestigingsfactoren beter benutten. We zetten echter niet alleen in op grootschalige bedrijventerreinen. We maken ook ruimte voor kleine, lokaal gebonden bedrijvigheid, ook in kernen en in de nieuwe (woon)wijken.

Onze speerpunten:

- We willen meer maatwerk voor bedrijven en flexibel zijn waar dat kan en wenselijk is.
- Pivot Park ontwikkelt zich tot dé farmaceutische innovatieve hotspot van Nederland. We faciliteren deze ontwikkeling en promoten Pivot Park en onze pharmasector landelijk en internationaal met onder andere het themajaar 100 jaar pharma (www.100yearspharmafuture.nl).
- We starten met de uitgifte van bedrijventerrein Heesch West.
- We maken een start met de herstructurering en verduurzaming van onze oudere industrieterreinen. Ook starten we deze bestuursperiode plannen op om te komen tot een nieuw bedrijventerrein.
- We onderzoeken de (on)mogelijkheden van modal shift –verandering van vervoerwijze - in de haven en het goederenspoor naar het station.
- De agrarisch sector is een wezenlijk onderdeel van onze economie. De Osse agrarische visie is het fundament voor ons beleid. We blijven in gesprek met de ondernemer die door wil gaan met zijn bedrijf. We geven ruimte aan de boer om te innoveren naar een duurzame toekomst voor zijn bedrijf.
- We trekken HBO talent naar de gemeente en ondersteunen de Talentencampus als verbinder tussen talent en het bedrijfsleven via onder andere het initiatief Open Badges en het project Digitale werkplaats.
- We zijn en blijven tegen de vestiging van een grootschalige mestfabriek in de haven.
- We verplichten zonnepanelen op daken van bedrijven bij nieuwbouw en stimuleren dat bij bestaande bedrijven.
- We hebben aandacht voor ondernemers die getroffen zijn door de coronacrisis en/of door de oorlog in Oekraïne. We hebben hiervoor specifiek aandacht voor ZZP'ers.

Stadscentrum

Onze ambitie:

Een stadshart met een bruisend en divers karakter, met veel aandacht voor ontmoeting. We zetten in op de volgende ontwikkelrichtingen:

- Drie sterke polen, die elkaar aanvullen, maar ieder een onderscheidend karakter hebben: Heuvel (horeca), Walplein (zelfstandige winkels en speci-

aliteiten) en het Walkwartier (cultuur);

- Een aantrekkelijke binnenstad met belevingswaarde;
- Verbindende kernstraten met winkels en publieksfuncties op de begane grond en wonen op de verdiepingen;
- Binnenstedelijk wonen in de schil rondom het winkel- en uitgaansgebied;
- Actief aan de slag met doorschuiven winkels, horeca en andere functies van de schil rondom het winkel- en uitgaansgebied naar de kern van het stadscentrum: Heuvel, Walplein en Walkwartier;
- Stevige vergroening Heuvel. Walplein en Walkwartier en groene verbindingen met de rest van Oss.

Onze speerpunten:

- We blijven inzetten op een gevarieerd en levendig stadscentrum (met winkels, cultuur, ontspanning, horeca, enzovoort). Hierbij horen zeker ook de evenementen in het centrum. We willen op basis van locatieprofielen komen tot heldere afspraken voor evenementen, met een goede balans tussen ruimte voor evenementen, centrumondernemers en centrumbewoners.
- We realiseren in deze bestuursperiode het Walkwartier met hierin het Warenhuis als onderdeel van onze bruisende stad. We realiseren in dit gebied ook het stadssportpark TBL.
- We gaan door met vergroenen van het stadshart.

Recreatie en Toerisme

Onze ambitie:

Op het gebied van recreatie en toerisme maken we onderscheid tussen toerisme en dagrecreatie voor de regio en voor de eigen Osse bevolking. We willen voldoende (vrij toegankelijke) recreatieve mogelijkheden voor onze inwoners en mensen uit de regio. We werken verder aan een goede balans tussen de natuurwaarden en de recreatieve waarden. Dit doen we door spreiding van recreatie in het gehele gebied. We richten ons niet op grootschalig verblijfstoerisme.

Onze speerpunten:

- We ontwikkelen de Geffense plas tot een kwalitatief hoogstaande recreatieve locatie, met een goede balans tussen recreatie en natuur.
- We kiezen voor meer ruimte voor de ontwikkeling van toerisme bij de Lithse Ham met behoud van mogelijkheden tot vrije (dag)recreatie en respect voor de natuur.
- We zijn trots en zuinig op Herperduin. We geven meer ruimte aan de ontwikkeling van een recreatieve poort bij Hoessenbosch voor meer spreiding van recreatie in dit deel van het natuurgebied.
- We kiezen voor spreiding van evenementen in de stad en over de kernen en streven niet naar één groot evenemententerrein.
- Vanuit de eigen ambitie proberen we meekoppelkansen te realiseren in de projecten Meanderende Maas en de Zuiderwaterlinie.

Wonen en Mobiliteit

De gemeente Oss is een aantrekkelijke gemeente om in te wonen, werken en recreëren. We groeien de komende jaren door naar een gemeente met meer dan 100.000 inwoners. Oss is aantrekkelijk omdat er in de gemeente 'voor elk wat wils is'. We hebben stad(jes), dorpen, goede voorzieningen, een gevarieerde economische bedrijvigheid en een aantrekkelijk buitengebied. Om dit aantrekkelijke vestigingsklimaat in stand te houden, is het van belang dat we tegemoet komen aan de woonvraag van verschillende doelgroepen en duurzaam verbonden blijven met de regio en daarbuiten via water, weg en spoor.

Wonen

Onze ambitie:

De gemeente Oss is een complete woongemeente, met een grote verscheidenheid aan woningen en woonmilieus. In de gemeente Oss is voor iedereen een passend en duurzaam (t)huis dat voldoet aan de wensen en behoefte. We stimuleren het bouwen aan gemeenschappen en zetten in op een gevarieerd woonprogramma voor verschillende doelgroepen, met woningen die duurzaam en toekomstbestendig zijn. Hierbij hebben we niet alleen aandacht voor nieuwbouwprogramma's, maar ook voor het herstructureren van bestaande wijken waar veel opgaven samen komen. We hebben nadrukkelijk aandacht voor de groep inwoners, die zorg/welzijn nodig heeft en in een reguliere woning woont. We houden de ingezette versnelling van de woningbouw vast: voor onze eigen inwoners, maar ook voor de behoefte vanuit de regio.

Onze speerpunten:

- We herijken de woonvisie uit 2020 met daarbij extra aandacht voor specifieke doelgroepen zoals Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO), geclusterde vormen van wonen en zorg, arbeidsmigranten. Ook hebben we aandacht voor herstructurering van de bestaande woningvoorraad.
- We behouden de ingezette versnelling naar ongeveer 600 woningen per jaar. Waarbij we aandacht hebben voor stimulerende innovatieve en vernieuwende woonvormen. We geven ook ruimte aan eigen initiatieven in de dorpen.
- We blijven voortvarend aan de slag met de ontwikkeling van Amsteleind. We kiezen ervoor om diversiteit in woonmilieus echt te integreren in deze nieuwe woonwijk.
- We gaan voor een sterke verstedelijking in de spoorzone van Euterpelaan, Golfbad en Raadhuislaan tot aan NS-station.
- We gaan meer bouwen voor de behoefte van de groeiende groep kleine huishoudens, zoals starters en senioren. Bijvoorbeeld met betaalbare (kleine) starterswoningen (die ook starterswoningen moeten blijven). We realiseren locaties voor tijdelijke (flex)woningen voorafgaand aan definitieve planinvulling in een gebied.
- Voor arbeidsmigranten maken we voor wonen onderscheid in arbeidsmigranten met een tijdelijk verblijf en arbeidsmigranten die langer willen blijven. Voor de eerste groep richten we ons op grootschalige huisvesting met een goede balans tussen wonen en leefbaarheid. Voor arbeidsmigranten die langer willen blijven, zoeken we naar reguliere huisvesting zodat ze zoveel mogelijk mee kunnen doen in de samenleving.
- Via het project Schadewijk richten we ons op verduurzaming en toekomstbestendig maken van onze bestaande woningvoorraad.
- We verkennen hoe we met een huisvestingverordening de mogelijkheid tot opkoopbescherming kunnen invoeren. Hiermee voorkomen we dat beleggers huizen opkopen en gaan verhuren tegen hoge huurprijzen.

- We versterken onze lobby in de regio en landelijk om onze Osse woonambities uit te dragen. Hierbij willen we nadrukkelijk optimaal gebruik maken van landelijke fondsen en subsidiemogelijkheden.

Mobiliteit

Onze ambitie:

Makkelijk verplaatsen met verschillende vervoersmogelijkheden maakt dat inwoners deel kunnen nemen aan de samenleving, kunnen wonen, werken, winkelen, recreëren en ontmoeten. Voor bedrijven draagt een goede bereikbaarheid bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat. De ambitie rondom wonen aan de rand van de stad en verdere verstedelijking in de spoorzone legt een extra druk op de bereikbaarheid en leefbaarheid van de stad. Om de stad bereikbaar, leefbaar en veilig te houden moeten we investeren in de infrastructuur en vooruitlopen op toekomstige ontwikkelingen. We hebben aandacht voor spoorwegkruisingen en een logische rangorde in het wegennet. Ook zetten we meer in op gezonde duurzame vormen van vervoer, zoals lopen, fietsen, gedeeld vervoer en schoon(elektrisch) vervoer. We willen mensen verleiden om te kiezen voor duurzaam vervoer in het stedelijke gebied en hanteren de uitgangspunten van de 10 minuten stad: openbaar vervoer, groen, sport, onderwijs en cultuur zijn binnen 10 minuten bereikbaar vanaf woon- of werkplek.

Onze speerpunten:

- We maken een schaalsprong in onze infrastructuur. Gezien de grote verstedelijkingsopgave werken we scenario's uit hoe ons hoofdwegennetwerk er in de toekomst uit moet zien, naast een goede ontsluiting van de hoofdwegenstructuur. We nemen tegelijkertijd de kansen voor het versterken van het fietsennetwerk mee.
- We blijven lobbyen voor een betere doorstroom van de A50- A59 (knooppunt paalgraven).
- We werken aan de verdere verstedelijking in de Spoorzone: Euterpelaan, gebied zwembad, Raadhuislaan en NS Station. Hierbij zetten we in op duurzame mobiliteit en stimuleren we het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer. In de ontwikkeling van dit gebied kiezen we dan ook voor een lagere parkeernorm.
- We zorgen voor een goede ontsluiting van de nieuwe woonwijk Amsteleind. We onderzoeken de mogelijkheden voor verplaatsing van het station Oss West op termijn. We zien zo kansen om de inwoners van de nieuwe wijk Amsteleind meer te verleiden om gebruik te maken van duurzaam vervoer.
- In de gesprekken met NS en het ministerie zetten we voor de ontwikkeling van de spoorzone in op een verdiept spoor. Een spoor met een aantal ongelijkvloerse kruisingen is ook een mogelijk scenario.

- Bij de spoorverkenning nemen we de toekomst en ontwikkeling van het goederenspoor mee.
- We gaan door met de realisatie van fase 1 en fase 2 van de noordelijke ontsluitingsweg. In de verdere uitwerking van deze plannenhouden we rekening met goede verkeersveiligheid en goede inpassing binnen de ecologische zone.
- Samen met de provincie en regiogemeenten onderzoeken we mogelijkheden om andere vormen van gedeeld vervoer in te zetten, bijvoorbeeld door de regiotaxi breder in te zetten.
- Om het gebruik van elektrische auto's te stimuleren, zorgen we voor extra laadpalen.
- Voor Ravenstein en Megen kijken we hoe we de parkeerproblematiek kunnen oplossen.
- Met aantrekkelijke wandel- en fietsroutes zetten we in op een stimulerende openbare ruimte.
- We zetten het proces voort om de Dorpenweg vrachtwagenluw te maken.
- We zetten de wijkbus voort.
- We hebben meer oog voor veiligheid en onderhoud van de wegen in het buitengebied.

Klimaat en Energie

Onze leefomgeving van wonen, werken en mobiliteit verandert. Een van de redenen hiervan is dat het klimaat door menselijke activiteiten blijvend verandert. De lange termijn oplossing hiervoor is simpel: van de fossiele brandstoffen af. Als gemeente moeten we nu keuzes maken om onze lange termijn doelstellingen te behalen: in 2050 zijn we als gemeente klimaat adaptief en energieneutraal.

Klimaatadaptatie

Onze ambitie:

We moeten ons aanpassen aan het veranderende klimaat. We maken onze gemeente tot 2050 in stappen klimaat adaptief. Dit doen we zelf, samen met partners zoals provincie, waterschap en woningcorporaties, maar ook met onze inwoners en ondernemers. We nemen samen maatregelen tegen hitte, droogte en wateroverlast. Bijvoorbeeld door vergroening en stimuleren van de biodiversiteit waar het kan, of door water langer vast te houden en gemakkelijker te laten infiltreren in de bodem.

Onze speerpunten:

- We stellen uiterlijk in 2023 een plan voor klimaatadaptatie vast. In dit plan zetten we onze strategie uiteen, bepalen we de prioriteit van onze opgaven en voegen we een uitvoeringsagenda toe.
- Met het project Meanderende Maas realiseren we als één van de partners een belangrijk project op het gebied van waterveiligheid. Dit biedt ook kansen voor recreatie en toerisme.
- We gaan door met extra aanplant van bomen. Ook bij vervanging of uitval van bomen kiezen we voor meer variatie en meer klimaatbestendige aanplant.
- Biodiversiteit is een belangrijk middel voor een klimaat robuuste groene omgeving. We zoeken daarbij een goede balans tussen ecologische, economische en sociaal maatschappelijke belangen.
- We gaan door met vergroening van het stadshart en kijken naar mogelijkheden om in de openbare ruimte verdere vergroening van woonwijken (bestaande en nieuwe) te realiseren.
- We gaan in overleg met ondernemers. We werken aan mogelijkheden voor vergroening van industrieterreinen om deze gevarieerd, koeler, water robuust en aantrekkelijk te maken.

Energietransitie

Onze ambitie:

Wij nemen onze verantwoordelijkheid in de aanpak van de energieproblematiek. We zetten in op het vergroten van een tijdig aanbod van duurzame energie (meer opwekken) en het verminderen van energiegebruik door besparing. Daarnaast zetten we in op aardgasvrij maken van bestaande woningen.
We willen onze inwoners, bedrijven en instellingen in staat stellen energiebesparende maatregelen te nemen en hen daarbij ondersteunen als dat nodig is. Voor de energietransitie geldt dat we geen tijd te verliezen hebben en over moeten gaan tot actie om de doelstelling van 2050 te behalen.

Onze speerpunten:

- We zetten vol in op uitvoeren van de afspraken in de Regionale Energiestrategie (RES). 49% CO2 emissiereductie in 2030 door ons aandeel in de opgave voor RNOB op eigen grondgebied te verwezenlijken. Dit betekent:
  * Duurzaam opwekken van elektriciteit ter grootte van 0,93 PJ door van wind en zon;
  * 11% Energiebesparing tussen2017 tot 2030;
- In 2030 zijn 7.500 woningen in de gemeente Oss aardgasvrij.
- Voor de warmtetransitie stellen we uitvoeringsplannen op voor alle wijken en kernen in de gemeente voor de periode 2022-2050. Na de pilot in de Schadewijk gaan we verder in wijken en kernen waar we meeste kansen zien.
- Voor de warmtetransitie kijken we niet alleen naar toepassingen bij individuele woningen, maar onderzoeken ook welke nieuwe, haalbare mogelijkheden er zijn om bijvoorbeeld nieuwe woonwijken van een warmtenet te voorzien.
- We realiseren een windpark in de duurzame polder en op Elzenburg de Geer. We gaan door met deze vastgestelde plannen. De afspraken in de bestuursovereenkomst over de duurzame polder zijn leidend.
- Alleen als blijkt dat deze plannen niet haalbaar zijn, kijken we naar andere (grootschalige) invulling van onze energieopgave, zoals door extra zonnevelden.
- We onderzoeken hoe we bij projecten voor duurzaam opwekken van energie meer balans kunnen brengen in lusten en lasten, bijvoorbeeld door opbrengsten meer terecht te laten komen in het fonds voor de omgeving.
- We stellen een nieuw uitvoeringsprogramma op voor energiebesparing en houden hierbij ook rekening met energiearmoede.
- We gaan door met het adviserend toezicht bij bedrijven en kijken naar mogelijkheden om energiebesparing bij bedrijven verder te verhogen.
- We hebben een voorbeeldfunctie in het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. We kunnen niet in één keer het complete vastgoed verduurzamen. Door slim om te gaan met prioritering geven we maximaal invulling aan onze voorbeeldfunctie en is het rendement van een duurzame investering het hoogst. Om een versnelling te realiseren, werken we een voorstel uit en gaan we werken met een specifiek investeringsfonds.
- De focus van onze energiecoach is, naast het gemeentelijk maatschappelijke vastgoed, gericht op vastgoed in handen van maatschappelijke organisaties.

Degelijk financieel beleid in onzekere tijden

Met dit coalitieakkoord geven we inzicht in onze ambities en prioriteiten voor de komende jaren. Daarbij moeten we ook eerlijk zijn over de bestaande onzekerheden. Wat zijn de verdere gevolgen van COVID-19 en van de oorlog in Oekraïne? Hoe werkt dit door in onze lokale economie? Naast maatschappelijke onzekerheden is ook het financiële beeld onzeker. Er zijn grote onzekerheden over de inkomsten die we vanuit het Rijk ontvangen (gelden voor jeugdzorg, hoogte van het acres, opschalingskorting etc.). We zien ook kansen op hogere inkomsten vanuit het Rijk omdat een herverdeling van rijksgelden tussen gemeente mogelijk positief uitvalt voor onze gemeente. Naast onzekere inkomsten vanuit het Rijk kennen onze eigen uitgaven ook onzekerheden. Denk bijvoorbeeld aan de stijgende bouwkosten en de kosten voor energie. Inschatting van de minimale en maximale financiële ruimte is ruw geschat tussen de € 8 miljoen negatief tot € 4 miljoen positief in 2026. Dit met veel onzekerheid en schommelingen in en tussen de jaren. Deze onzekerheden vereisen een stabiel financieel beleid, heldere afspraken en financiële lenigheid om tijdig te kunnen inspelen op gewijzigde omstandigheden.

Dit coalitieakkoord maakt werk van een aantal grote opgaven zoals Walkwartier, Golfbad, Lievekamp, ontsluitingswegen, spoorzone en Amsteleind. In deze opgaven spelen grote financiële belangen. Het coalitieakkoord wordt door het college verder uitgewerkt in de meerjarige programmabegroting 2023-2026. In de begroting worden de financiële plannen vertaald. We beoordelen daarna jaarlijks in hoeverre de financiële ruimte het toelaat om plannen te versnellen of bij te stellen. Dit coalitieakkoord is daarvoor uiteraard een belangrijk afwegingskader.

Onze ambitie:

Onze ambitie is om ons huishoudboekje blijvend op orde te houden door een stabiel financieel beleid, heldere afspraken en financiële lenigheid om in te spelen op nieuwe omstandigheden. We willen de lokale lastendruk voor onze inwoners en bedrijven laag houden.

Onze speerpunten:

Voor de keuzes die we maken, werken we vanuit een helder financieel kader:

- We gaan uit van een sluitende (meer) jarenbegroting. Structurele uitgaven worden structureel afgedekt.
- We hebben een algemene reserve die voldoet aan de gestelde normen (10% van de algemene uitkering). Binnen onze algemene reserve zien we incidentele begrotingsruimte. We zetten deze ruimte in om onze ambities in dit coalitieakkoord te waar te maken.
- We kijken jaarlijks kritisch naar onze reserves en voorzieningen;
- Nieuw beleid wordt integraal afgewogen bij de vaststelling van de begroting. Het politieke debat

over de inhoud wordt vooral integraal gevoerd bij de kadernota in het voorjaar.

- De lokale lastendruk houden we minimaal € 22,50 onder het landelijke gemiddelde;
- We verhogen de OZB in principe alleen met de inflatie. Een extra OZB-verhoging wordt slechts ingezet in combinatie met het realiseren van een specifieke ambitie.
- We blijven uitgaan van 100% kostendekking van tarieven en heffingen.
- De winsten uit het grondbedrijf zetten we in voor onze omvangrijke ruimtelijke opgaves (ontsluitingswegen, spoorzone, mobiliteitsplan, plan Groen/ blauw/ natuur). Daarnaast vragen we bijdragen aan ontwikkelende partijen, die op deze manier hier ook aan meebetalen.
- Via actieve lobby en netwerken zetten in op actief geld van derden te verwerven zoals bijdragen uit landelijke, regionale en Europese fondsen. De landelijke fondsen voor woningbouwimpulsen, volkshuisvesting en klimaat & energie bieden nadrukkelijk kansen.
- We blijven lobbyen voor structurele compensatie van de hogere kosten voor jeugdhulp en Wmo. Ook lobbyen we voor de afschaffing van de zogenaamde opschalingskorting. Als gemeenten hebben we meer financiële armslag nodig om alle (landelijke) ambities te realiseren. Dit geldt nadrukkelijk ook voor de grote energieopgave en woningbouwopgave.
- De vrije ruimte binnen de algemene reserve zetten we in om onze ambities in dit coalitieakkoord te realiseren.
- De algemene bedrijfsreserve van het grondbedrijf is direct gekoppeld aan onze ruimtelijke ambities. We voorzien omvangrijke ruimtelijke opgaven (ontsluitingswegen, spoorzone, mobiliteitsplan, plan Groen/ blauw/ natuur). We zetten alle toekomstige winsten uit het grondbedrijf hiervoor in. Daarnaast vragen we bijdragen aan ontwikkelende partijen, die op deze manier hier ook aan meebetalen.

Portefeuille-verdeling

Wobine Buijs- Glaudemans, burgemeester

- Openbare orde en veiligheid
- Organisatie & Dienstverlening
- Regionale samenwerking en internationalisering
- Stadspromotie
- Communicatie
- Global Goals

Frank den Brok (VDG), 1e locoburgemeester

- Financiën & Belastingen
- Economie, bedrijventerreinen en Haven
- Grondbedrijf
- Maatschappelijk vastgoed
- Plan Walkwartier
- Plan Lievekamp

Thijs van Kessel (VVD), 2e locoburgemeester

- Zorg, WMO en Welzijn
- Jeugd- en jongerenbeleid
- Burgerparticipatie
- Verenigingen en subsidiebeleid
- Recreatie & toerisme en evenementen
- Integratie en inburgering
- Arbeidsmigranten

Sidney van den Bergh (CDA), 3e locoburgemeester

- Ontwikkelingen stedelijk gebied / spoorzone
- Woonbeleid en volkshuisvesting
- Ruimtelijke Ontwikkeling & Omgevingswet
- Mobiliteit en infrastructuur
- Landbouw
- Erfgoed

Jacco Peter Hooiveld (VDG), 4e locoburgemeester

- Werk en inkomen
- Armoedebeleid en schuldhulpverlening
- Arbeidsparticipatie
- Onderwijs
- Sport & Gezondheid / Leefstijl
- Energietransitie

Dolf Warris (GroenLinks), 5e locoburgemeester

- Openbare ruimte
- Klimaatadaptatie & milieu
- Stadscentrum en haar evenementen
- Cultuur
- Jeugdzorg
- Plan Walkwartier
- Plan Lievekamp

Grote projecten pakken we als college integraal en verbindend op. We werken bij grote dossiers in duo's